

Seat No. : _____

AI-120

April-2022

B.A., Sem.-VI

CC-312 : Geography

(Political Geography)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચનાઓ : (1) વિભાગ-Iના બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(2) વિભાગ-Iમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.
(3) વિભાગ-IIના પ્રશ્ન નં.9 ફરજિયાત છે.

વિભાગ – I

1. રાજનૈતિક ભૂગોળનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર સ્પષ્ટ કરો અને વર્તમાન સમયે તેનાં અભ્યાસનું મહત્ત્વ સમજાવો. 14
2. રાજ્યના ઉદ્ભવ અને વિકાસ પર અસર કરતાં પરિબલોની ભૂમિકા ચર્ચો. 14
3. 'રાજ્યનાં સ્થાન, કદ અને આકાર રાજ્યની ભૂગોળને પ્રભાવિત કરે છે.' – સમજાવો. 14
4. સીમાનો અર્થ સમજાવી આંતરરાષ્ટ્રીય સીમાઓનું વર્ગીકરણ અને તેની કાર્યાત્મકતા સમજાવો. 14
5. વૈશ્વિક વ્યૂહાત્મક પ્રદેશોના સંદર્ભમાં આલ્ફ્રેડ મહાનની વિચારધારા સમજાવો. 14
6. રાજકીય પ્રદેશ અને કુદરતી પ્રદેશના સંદર્ભમાં મેકિન્ડરની 'હાર્ડપ્રદેશની વિભાવના' સમજાવો. 14
7. રાજકીય ભૂગોળના અભ્યાસના અભિગમો સમજાવી તેના અન્ય વિજ્ઞાનો સાથેના સંબંધો સ્પષ્ટ કરો. 14
8. નોંધ લખો : 14
(A) હિન્દ મહાસાગરનું વ્યૂહાત્મક મહત્ત્વ
(B) વૈશ્વિક તાપમાન એક ભૂ-રાજકીય સમસ્યા

વિભાગ – II (ફરજિયાત)

9. સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો :

8

- (1) 'રિમલેન્ડ' સિદ્ધાંતનું પ્રતિપાદન કરનાર વિક્તાન _____
(a) સ્પાર્દકમેન (b) વ્હીટલસી
(c) સેવરેસ્કી (d) ઈસા બોમેન
- (2) 'રાજ્ય એક જીવ સમાન છે.' આ વિભાવનાનું સર્વપ્રથમ પ્રતિપાદન કરનાર.
(a) રેટઝેલ (b) બોદિન
(c) બી. જોન્સ (d) ગોટમેન
- (3) સીમાન્ત પ્રદેશ એટલે _____
(a) માનવ રહિત પ્રદેશ (b) સંક્રાંત પ્રદેશ
(c) અગ્ર પ્રદેશ (d) ઉપરોક્ત બધા
- (4) EEZ વિશિષ્ટ આર્થિક દરિયાઈ સીમાનું નિર્ધારણ કરેલ અધિકાર ક્ષેત્ર _____ નોટિકલ માઈલનું છે.
(a) 200 (b) 50
(c) 150 (d) 500
- (5) ભૂ-રાજનીતિક વિચારધારાનો વિકાસ સૌપ્રથમ કયા દેશમાં થયો ?
(a) ઈંગ્લેન્ડ (b) ફ્રાંસ
(c) જર્મની (d) સોવિયેત રુસ
- (6) વિસ્તારની દૃષ્ટિએ વિશ્વનું સૌથી વિશાળ રાષ્ટ્ર _____
(a) રશિયા (b) કેનેડા
(c) યુ.એસ.એ. (d) ચીન
- (7) અંતઃસ્થ (ભૂમિ બંદિસ્ત) રાજ્ય
(a) ભૂટાન (b) પાકિસ્તાન
(c) શ્રીલંકા (d) બાંગ્લાદેશ
- (8) ત્રણ સાગર સાથે જોડાણની સ્થિતિ _____
(a) કેનેડા (b) ફ્રાંસ
(c) ટર્કી (d) ઉપરોક્ત બધા

Seat No. : _____

AI-120

April-2022

B.A., Sem.-VI

CC-312 : Geography

(Political Geography)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- Instructions :**
- (1) All questions carry equal marks in Part-I.
 - (2) Attempt any **three** questions of Part-I.
 - (3) Q. No. **9** of Part-II is compulsory.

PART – I

1. Explain the nature and scope of Political Geography and explain the importance of its study in recent times. 14
2. Discuss the role of factors affecting the emergence and development of the State. 14
3. ‘The Size, Shape and Location affect Political Geography of the State’ – Explain. 14
4. Describe the meaning of border and explain the classification and functionality of the International borders. 14
5. Explain the Ideas of Sir Alfred Mahan in the context of Strategic Points of the World. 14
6. Explain the ‘Hartland theory’ of Mackinder in reference to the Political and natural region. 14
7. Explain approaches to the study of Political Geography and its relation with other Sciences. 14
8. Write notes on : 14
 - (A) Strategic importance of the Indian Ocean
 - (B) Global warming – A Geo Political issue

PART – II (Compulsory)

9. Choose the correct option :

8

- (1) 'Rimland' principle was introduced by _____.
(a) Spykman (b) Whitlasi (c) Severski (d) Isaiah Bowman
- (2) 'The State is a living thing' A person who introduced this thought at first was _____.
(a) Ratzel (b) Bodin (c) B. Jons (d) Gotman
- (3) The frontier is _____.
(a) No man's land (b) Transition region (c) Front region (d) All of above
- (4) For EEZ defined coastal boundary of authority area is _____ Nautical Mile.
(a) 200 (b) 50 (c) 150 (d) 500
- (5) In which country the concept of Geo-Politics had been developed at first ?
(a) England (b) France (c) Germany (d) Soviet Russia
- (6) The largest country of the world by area is _____.
(a) Russia (b) Canada (c) U.S.A. (d) China
- (7) Land-locked nation from the following
(a) Bhutan (b) Pakistan (c) Sri Lanka (d) Bangladesh
- (8) Location with connection of three ocean or sea.
(a) Canada (b) France (c) Turkey (d) All of above
- _____